

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ ОСВІТНІХ РЕФОРМ

Павленко М. С.

*здобувачка вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки
Криворізький державний педагогічний університет*

Науковий керівник: Гаманюк В. А.

*доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи*

*Криворізький державний педагогічний університет
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

Освітні реформи в Україні спрямовані на трансформацію системи освіти відповідно до сучасних соціальних та глобальних викликів. Центральним елементом цих змін є впровадження компетентнісного підходу, орієнтованого на розвиток не лише знань, а й практичних умінь, особистісних цінностей і здатності до саморозвитку. Згідно із Законом України «Про освіту», педагогічні працівники зобов'язані «постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру» [1], що підкреслює важливість їхнього безперервного професійного вдосконалення. Реформи також охоплюють цифровізацію освітнього процесу, впровадження інноваційних методів навчання, посилення автономії закладів освіти та підвищення їх відповідальності за результати діяльності. Визначений напрям конкретизовано у Одному із ключових документів є постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти» (№ 800 від 22.07.2020 р.), яка деталізує умови впровадження автономії шкіл та механізми забезпечення їхньої відповідальності за якість освіти. У документі акцентується на підвищенні ролі педагогічних працівників у забезпеченні результативності навчального процесу.

Крім того, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» наголошує, що сучасний учитель має бути «агентом змін», здатним упроваджувати інноваційні підходи в навчальний процес [2]. Педагоги повинні опановувати нові форми взаємодії з учнями, зокрема через використання цифрових інструментів і інтерактивних методик. Важливу увагу також приділено формуванню ключових компетенцій, серед яких –

розвиток критичного мислення та міждисциплінарних компетенцій. Ще одним важливим документом є Наказ МОН України «Про затвердження Стратегії розвитку цифрових компетентностей у сфері освіти» (№ 1096 від 02.11.2021 р.), який визначає напрями цифровізації освітнього процесу. У документі прописано завдання з підвищення кваліфікації вчителів у сфері цифрових технологій та забезпечення їх сучасними інструментами для навчання.

Децентралізація освіти відкриває нові можливості для професійного розвитку педагогів, водночас висуваючи додаткові вимоги щодо автономності в ухваленні рішень та відповідальності за якість навчання. Зростання інституційної автономії закладів освіти створює умови для більш гнучкого формування навчальних планів, що потребує від учителів високого рівня адаптивності до нових умов праці. Концепція розвитку педагогічної освіти, затверджена наказом МОН України (№ 776 від 16.07.2018 р.), визначає пріоритетом «створення умов для безперервного професійного розвитку педагогічних працівників» [3], що відображає системний підхід до професійної підготовки вчителів у контексті реформ.

Отже, освітні реформи мають безпосередній вплив на вчителів, які є ключовими провідниками змін у навчальних закладах. Їхня здатність адаптуватися до нових умов, ефективно застосовувати сучасні педагогічні підходи та сприяти розвитку учнів визначає успішність впровадження реформ на практичному рівні. Водночас процес адаптації педагогів супроводжується низкою проблем, з-поміж яких: недостатність підтримки, нерівномірність ресурсного забезпечення, високий рівень професійного навантаження та складнощі у використанні цифрових технологій. Комплексне вирішення зазначених проблем, за умов ефективної дії чинної нормативної бази, передбачає створення загальнонаціональних програм підвищення цифрової грамотності, інтеграцію цифрової підготовки у навчальні програми педагогічних університетів, запровадження менторських програм і розвиток національних платформ підтримки вчителів тощо.

Однак, навіть найкраще розроблене нормативне забезпечення не вирішує всіх проблем, з якими стикаються педагоги в умовах реформ. Для досягнення реальних змін необхідне ефективне впровадження положень нормативних документів у практику, що потребує чіткої координації дій між різними рівнями управління освітою. Особливу увагу слід приділити створенню дієвих механізмів зворотного зв'язку, які дозволять оцінювати реальний стан справ і коригувати політику відповідно до викликів практики.

Також варто розвивати системи неформальної підтримки педагогів, включаючи професійні спільноти, де вчителі можуть обмінюватися

досвідом і отримувати необхідну допомогу. Лише поєднання нормативного регулювання, організаційної підтримки та індивідуальної мотивації педагогів забезпечить створення умов для успішної реалізації освітніх реформ.

Література:

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року, №2145-VIII. URL: <https://osvita.ua/school/reform/57660/>

2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». <https://osvita.ua/school/reform/58589/>

3. Концепція розвитку педагогічної освіти: наказ МОН України від 16 липня 2018 року № 776. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/osvita-doroslih/normatyvno-pravova-baza-99/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-85>

СЦЕНОГРАФІЯ МАЙБУТНЬОГО: РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТЕАТРАЛЬНИХ ПОСТАНОВКАХ (З АКЦЕНТОМ НА МУЗИЧНИЙ ТЕАТР «МЮЗИКЛ»)

Рудий Д. Ю.

*аспірант II курсу навчання кафедри мистецтвознавства
та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
Науковий керівник: **Татарнікова А. А.**
доктор мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри мистецтвознавства
та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Сценографія як мистецтво візуального оформлення театральних постановок переживає значну трансформацію. Від класичних декорацій до цифрових проєкцій – технології змінили підхід до створення простору, де розгортаються події вистави. Особливо це помітно в музичному театрі, де візуальна складова відіграє ключову роль у зануренні глядача в атмосферу мюзиклу.